

ikke. Nogen kunne nægte, at der er en besynderlig Strid imellem Udvalgets Præmisser og dets Conclussioner. Den ærede Ordfører, som har været sig denne Modsigelse bevidst, har forklaret den saaledes, at det af Hensyn til den tidligere Praxis endnu i nærværende Tilfælde var uundgaeligt at tage noget Hensyn til Personerne, og derfor gaae noget lempeligere frem, hvorimod det dog var ønskeligt, at man tillige fremstillede de strengere Grundfætninger, for derved hos Nationen i sin Heelhed, og navnlig hos Medlemmerne af den lovgivende Magt, der skulle bringe dem til Udførelse, at fremkalde en alvorligere Opfattelse af dette Forhold end hidtil. Til den Betjendelse komme nemlig vi, som have deeltaget i Behandlingen af mangfoldige Indfødsretslove, ganske sikkert, at de ere gaaede igjennem det grove Sold og ikke have været Gjenstand for tilstrækkelig alvorlig Overveielse, hvilket har sin ganske naturlige Grund i de særegne ucorrecte Forhold, hvorunder Lovgivningsmagten hidtil har virket. Denne Modsigelse imellem Præmisser og Conclussion skulde altsaa beroe paa den ene Side paa det Haab, at der lidt efter lidt vilde danne sig en Række af praktiske Regler, der ikke kunne bringes i Lovsform, fordi de enkelte Tilfælde skulle afgjøres ved særegne Love, men som skulle saa at sige ligge i Hjerterne hos alle dem, der skulde votere, og paa den anden Side paa det Hensynet til den Række af Personer, om hvilke der her er Spørgsmaal. Dette forekommer mig nu naturligt at kunne løses ved at undersøge, om der imellem disse Personer er Noget, — det vil sikkert være saa — for hvilke det kunde siges af politiske Grunde at være magtpaaliggende at faae Indfødsret, men saa forøvrigt at foreslaae en Overgang til den næste Sag ved en motiveret Dagsorden, hvori er opstillet en kort og skarp Motivering af de Anstuelser, fra hvilke Udvalget er gaaet ud, hvilken Beslutning altsaa ganske vist ikke vilde faae den samme Sanction som en Lovparagraf, men som dog vilde have sin store Betydning. Den praktiske Følge deraf vilde blive, at de Faa, om der er Noget, for hvem det var af politisk Betydning nu at faae Indfødsret, fik den, og at de Andre ikke bleve forkastede. Den ærede Ordfører kan nok saa meget sige, at det ikke er paa Grund

af deres Uhæderlighed, at de ikke faae Indfødsretten; den høitærede Minister har dog Ret til derimod at sige, at, naar man er opstillet af Regjeringen og er bleven trykt i Rigsdagstibenden og ikke faae Indfødsretten, er der noget Saarende derved. Dette vil imidlertid falde bort efter mit Forslag; thi saa vilde de Alle, ikke blive forkastede, men kun saa at vide, at de ikke fik Indfødsret denne Gang, og saa vilde de Principer, der bør følges ved Behandlingen af Indfødsretslove, nok blive undergivne fornødt Sigelse, og saa vilde vi have gjort Noget for at bringe denne Sag i Hævd og Ære; thi hidtil har den slydt for Bind og Bove paa en Maade, der er stridende imod den gamle Indfødsretslov og stridende imod Grundlovens Hensigter.

Ordføreren: Jeg antager, at det vilde være en temmelig vanskelig Fremgangsmaade, og at det ikke vilde lade sig gjøre paa eengang at forkaste et Lovforslag ved en motiveret Dagsorden, og dog opretholde en Deel af dets Indhold. Man maatte da stille et ganske nyt Lovforslag, idet jeg ikke troer, at man kan vedtage en Deel af et Lovforslag, og saa med en motiveret Dagsorden opgive Resten deraf. Jeg troer overhovedet ikke, at man let kan anvende Dagsordenen, naar man vil vedtage en Deel af Lovudkastet. Jeg troer, at man maa vælge en anden Fremgangsmaade, og at man maa diskutere og vedtage eller forkaste de enkelte Punkter. Jeg maa da begynde med at tiltræde, hvad den sidste ærede Taler sagde, at vi i grunden synes at være temmelig enige om, at der bør indtræde en Forandring. Spørgsmaalet er kun om, hvor snart den skulde indtræde, og i hvilket Omfang; den skulde efter den ærede Talers Mening indtræde allerede ved dette første Skridt. Den høitærede Indenrigsminister udtalte, at han ikke vilde betragte det som et Nederlag, om den allerførste Deel af de opførte Personer bleve forkastede, men vilde betragte det som en for Regjeringen ligegyldig Sag. Jeg brugte Ordet „Nederlag“, men det vil erindres, at jeg strax tilføiede, at det var blot et Udtryk, der i Dieblisset faldt mig ind, og som jeg brugte, skjøndt det vistnok ikke var et ganske